

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
Одбор за права детета
23 Број 06-2/184-24 -2
23. децембар 2024. године
Београд

ЗАПИСНИК
ЧЕТВРТЕ СЕДНИЦЕ ОДБОРА ЗА ПРАВА ДЕТЕТА
ОДРЖАНЕ 18. И 23. ДЕЦЕМБРА 2024. ГОДИНЕ

Седница је почела у 11,10 часова.

Седницом је председавала Ана Брнабић, председник Народне скупштине и председник Одбора за права детета.

Седници су присуствовали чланови Одбора: Елвира Ковач, Снежана Пауновић, Един Ђерлек, Јован Јањић, потпредседници Народне скупштине, Загорка Алексић, заменица председника Одбора, Наташа Ивановић, Весна Недовић, прим. др Нада Мацура, Татјана Петровић Стојковић, Анита Нешић, Ило Михајловски, др Емеше Ури, Милија Милетић, Славица Радовановић, др Милица Марушић Јаблановић, Марина Мијатовић и др Тијана Перић Дилигенски.

Седници Одбора нису присуствовали чланови Одбора: Марина Рагуш, потпредседник Народне скупштине, Хаџи Милорад Стошић, Андријана Александров, доц. др сци. мед. Марија Здравковић, проф. др Мирка Лукић Шаркановић, Бранимир Несторовић, др Зоран Лутовац, Ана Ивановић, Бранимир Јовановић, Соња Пернат и Слађана Милетић, нити њихови заменици.

Седници су присуствовали представници Министарства за бригу о породици и демографију и то: Милица Ђурђевић Стаменковски, министарка за бригу о породици и демографију, Данијел Игрец, помоћник министра, Мирослав Васић, посебни саветник у Министарству и Вукота Влаховић из сектора за породично-правну заштиту Министарства.

Председник је дала образложење члановима Одбора о разлозима сазивања седнице у року краћем од рока предвиђеног Пословником Народне скупштине.

Пре преласка на утврђивање предложеног дневног реда, председник Одбора је на основу члана 76. Пословника Народне скупштине, предложила да Одбор обави заједнички јединствени претрес о тачкама 1. и 2. предложеног дневног реда, у вези са информацијама о раду које је доставило Министарство за бригу о породици и демографију за период од маја до јуна и од јула до септембра 2024. године.

Одбор је једногласно прихватио предлог председнице Одбора за спајање расправе.

Председник Одбора је сходно члану 93. став 3. Пословника, ставила на гласање предлог дневног реда седнице, у целини. Одбор је већином гласова утврдио предложени

ДНЕВНИ РЕД:

- Усвајање записника са Друге и Треће седнице Одбора,

1. Разматрање Информације о раду Министарства за бригу о породици и демографију за период мај – јун 2024. године (број 02-2831/24 од 26. новембра 2024. године),

2. Разматрање Информације о раду Министарства за бригу о породици и демографију за период јул – септембар 2024. године (број 02-2831/24-1 од 26. новембра 2024. године),

3. Образовање Радне групе за иницијативе, петиције, представке и предлоге,

4. Предлог за организовање јавног слушања на тему „Неопходност увођења дневног боравка за децу у сукобу са законом, родитељима, школом или заједницом и оснивање посебне установе, установе за лечење и оспособљавање“,

5. Договор о организовању јавног слушања у вези са „кровним законом“ о правима детета и зборником радова САНУ са научног скупа „30 година од усвајања Конвенције УН о правима детета – савремени аспекти“.

Пре преласка на рад по утврђеном дневном реду, Одбор је једногласно и без примедби усвојио записник Друге седнице Одбора одржане 22. октобра и 15. новембра 2024. године, а потом је једногласно и без примедби усвојио и записник Треће седнице Одбора одржане 15. новембра 2024. године.

Председница Одбора је обавестила присутне да је Министарство за бригу о породици и демографију доставило Одбору Информацију о раду Министарства за бригу о породици и демографију за период мај – јун 2024. године и Информацију о раду Министарства за бригу о породици и демографију за период јул – септембар 2024. године, у складу са чланом 229. Пословника Народне скупштине који прописује да министар информише надлежни Одбор Народне скупштине о раду министарства једном у три месеца, као и да о закључцима Одбора поводом поднете информације, Одбор подноси извештај Народној скупштини.

ПРВА И ДРУГА ТАЧКА - Заједнички јединствени претрес

- **Разматрање Информације о раду Министарства за бригу о породици и демографију за период мај – јун 2024. године (број 02-2831/24 од 26. новембра 2024. године),**
- **Разматрање Информације о раду Министарства за бригу о породици и демографију за период јул – септембар 2024. године (број 02-2831/24-1 од 26. новембра 2024. године)**

Полазећи од тога да је расправа за 1. и 2. тачку Дневног реда обједињена, представници Министарства истовремено су представили обе информације. Уводно представљање Информација о раду Министарства за бригу о породици и демографију поднела је Милица Ђурђевић Стаменковски, министар за бригу о породици и демографију.

Министарка за бригу о породици и демографију је информисала чланове Одбора да је Министарство организовало састанак са директорима свих центара за социјални рад, истичући да је то први пут да је Министарство за бригу о породици и демографију одржало састанак овог формата, с обзиром на то да оно нема неподељену надлежност када су у питању центри за социјални рад. Објашњено је да поред изворне надлежности Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Министарство за бригу о породици и демографију има надлежност надзора над центрима за социјални рад. Речено је да надзор у протеклом периоду није вршен у потпуности и са свим капацитетима, али је истакнуто да ће Министарство у 2025. години у пуном капацитету започети надзор над центрима. Посебно је наглашено да је састанак са директорима центара за социјални рад био врло конструктиван и са јасним закључцима, уз напомену да је једна од тема на састанку била и заштита деце без родитељског старања. Поменуто је и да је током састанка уочен технички проблем који се огледа у недовољно доброј интернет конекцији, што значајно отежава рад центрима за социјални рад.

Изнет је податак да је опао број усвојења, из разлога што је до новембра 2024. године, било укупно 38 усвојења, што је окарактерисано као значајно мање у односу на претходне године. Речено је да Министарство изузетно води рачуна о међународним усвојењима, која се примењују искључиво као последња инстанца и то у случајевима када се исцрпе све друге могућности. Министарка је посебно нагласила чињеницу да се, никоме родитељско право не одузима због сиромаштва, што се некада у јавности погрешно тумачи и да је увек је у питању тешко занемаривање, злоупотреба деце, небрига и немар према детету, уз напомену да се у свакој ситуацији увек интерес детета узима као императив. Поред тога, речено је и да постоји проблем недостатка довољног броја специјализованих хранитељских породица за децу са сметњама у развоју, односно породица које би биле адекватне да брину о детету са посебним потребама.

Током излагања министарка за бригу о породици и демографију је обавестила присутне да је у току израда Стратегије за заштиту деце од насиља и да је донет Правилник о вршењу надзора над центрима за социјални рад, као и да је остварена могућност надзора преко СОЗИС-а, чиме је Министарство испунило препоруке ДРИ.

Такође, министарка је поменула да су представници Министарства учествовали на међународној конференцији у Абу Дабију, која се бавила заштитом деце од сексуалног насиља на друштвеним мрежама, односно у дигиталном свету и да је изражена жеља да управо Србија у 2025. години буде домаћин конференције, што би, како је навела, Србију ставило у ред првих европских држава које би направиле догађај оваквог формата на тему заштите деце у дигиталном свету.

На самом крају излагања, министарка је изразила забринутост због тренутних блокада школа и ускраћивања деци права на образовање, напомињући да се мора повести рачуна о томе да је реч о малолетној деци и упутила молбу члановима Одбора да без обзира на то да ли припадају опозиционим политичким странкама, не промовишу учешће малолетника у политичком животу.

Након излагања министарке, председница је отворила дискусију о поднетим информацијама.

У дискусији су учествовали чланови и заменици чланова Одбора: Ана Брнабић, Снежана Пауновић, Славица Радовановић, др Тијана Перић Дилигенски, др Милица Марушић Јаблановић, Марина Мијатовић, Елвира Ковач, Јован Јањић, потпредседници Народне скупштине, Загорка Алексић, заменица председника Одбора, прим. др Нада Мацура, Татјана Петровић Стојковић, Анита Нешић и Милица Милетић, као и

представници Министарства за бригу о породици и демографију: Милица Ђурђевић Стаменковски министар, Вукота Влаховић из сектора за породично-правну заштиту Министарства.

Током дискусије чланови и заменици чланова Одбора су постављали питања министарки за бригу о породици и демографију, а поднете информације Министарства су преваходно оценили као детаљне и свеобухватне.

Одговарајући на питања чланова Одбора министарка је говорећи о међународним усвојењима изнела података да је у 2024. години било укупно четири усвојења, напомињући да су у овим случајевима претходно биле исцрпљене све друге могућности, тако да је међународно усвојење било неминовно како би се деци обезбедила алтернатива биолошке породице. Такође, изнети су и подаци да је у претходној години остварено укупно 13, а у 2022. године укупно 19 међународних усвојења. Међутим, истакнуто је да је циљ да се подигне број домаћих усвојења из разлога што је у 2024. години било укупно 38 домаћих усвојења, а претходне 2023. године укупно 49, док је 2022. године било чак 80 домаћих усвојења, што је препознато као знатан пад, и изражена је намера да се у 2025. години тај тренд поправи и заустави пад домаћих усвојења.

Министарка је одговарајући на питања напоменула да ће Канцеларија за породице растеретити центре за социјални рад и да је Канцеларија за породице замишљена као спона републичког нивоа са локалним нивоом. Поменут је и програм за подршку женама на селу који је Министарство за бригу о породици и демографију спровело са Министарством привреде. Поред наведеног, објашњено је да постоји намера да се паралелно са Стратегијом за заштиту деце од насиља ради и Акциони план, односно како је наведено, планирано је да се због уштеде у времену крене у израду акционог плана чим стратегија буде дошла у зрелију фазу.

Министарка је информисала чланове Одбора да је потврђено да је популациони фонд УН одобрио да Београд буде домаћин њихове међународне конференције, а да је предложена тема конференције - жене на селу. Наглашено је да је важно да Србија буде домаћин оваквих организација, јер то доприноси њеном имиџу и стабилности на међународном плану.

Што се тиче Закона о правима детета, појашњено је да је целокупна документација у вези са нацртом закона преузета од Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, као и да је наведена документација доступна у Министарству за бригу о породици и демографију и да ће се користити у случају да се покрене процес доношења новог закона, узимајући у обзир све нове иницијативе и предлоге, у складу са законодавним процедурама.

Поре тога, објашњено је да је по питању породичног сарадника, реч о услузи социјалне заштите која пружа интензивну подршку породицама и да је она у надлежности Министарства за рад, борачка и социјална питања. У вези са Законом о финансијској подршци породици са децом, министарка је навела да нису предузете суштинске измене, већ да је констатовано стање. У дискусији су поменуте и измене и допуне Породичног закона, и министарка је изразила спремност за разговоре и на ту тему и нагласила значај широког консензуса у процесу доношења закона, а нарочито по питању Закона о заштити права детета. На седници је најављена и посета министарке сеоским школама у Топличком крају.

Министарка за бригу о породици и демографију је одговорила на сва питања чланова и заменика чланова Одбора и на крају дискусије се захвалила свима на

исказаном мишљењу о поднетим информацијама Министарства и на свим датим предлозима и сугестијама.

На крају дискусије, председница Одбора се захвалила представницима Министарства на исцрпном представљању информација о раду, као и свим члановима и заменицима чланова на учешћу у расправи.

Одбор је потом приступио појединачном изјашњавању.

Одбор је једногласно прихватио Информацију о раду Министарства за бригу о породици и демографију **за период мај – јун 2024. године.**

Одбор је једногласно прихватио Информацију о раду Министарства за бригу о породици и демографију **за период јул – септембар 2024. године.**

Председник Одбора је обавестио, да ће Одбор на основу члана 229. став 4. Пословника Народне скупштине поднети Извештаје Народној скупштини и на тај начин је известити, да је сагласно члану 229. Пословника Народне скупштине, Одбор размотрио и одлучио да прихвати Информацију о раду Министарства за бригу о породици и демографију **за период мај - јун 2024. године,** као и да је Одбор размотрио и одлучио да прихвати Информацију о раду Министарства за бригу о породици и демографију **за период јул - септембар 2024. године.**

По закључењу расправе за 1. и 2. тачку Дневног реда, председница је предложила да се разматрање преосталих тачака дневног реда, због дужине трајања ове седнице, оставе за следећи састанак, тако да је Четврта седница Одбора за права детета прекинута у 13,15 часова.

Други дан рада- наставак седнице Одбора

Четврта седнице одбора за права детета је настављена 23. децембра 2024. године.

Седница је почела у 12,10 часова.

Седницом је председавала Ана Брнабић, председник Народне скупштине и председник Одбора за права детета.

Седници су присуствовали чланови Одбора: Марина Рагуш, Снежана Пауновић, Елвира Ковач, Един Ђерлек и др Јован Јањић, потпредседници Народне скупштине, Загорка Алексић, заменица председника Одбора, Наташа Ивановић, Весна Недовић, доц. др сци. мед. Марија Здравковић, прим. др Нада Мацура, Татјана Петровић Стојковић, Анита Нешић, проф. др Мирка Лукић Шаркановић, др Емеше Ури, Бранимир Јовановић, Милија Милетић, Марина Мијатовић, др Зоран Лутовац, др Милица Марушић Јаблановић и др Тијана Перић Дилигенски.

Седници је присуствовао народни посланик Богдан Радовановић, заменик присутног члана Одбора Марине Мијатовић.

Седници Одбора нису присуствовали чланови Одбора: Хаџи Милорад Стошић, Андријана Александров, Бранимир Несторовић, Ило Михајловски, Ана Ивановић, Славица Радовановић, Слађана Милетић и Соња Пернат, нити њихови заменици.

По утврђивању кворума, председница је констатовала да постоје услови за рад и одлучивање.

ТРЕЋА ТАЧКА ДНЕВНОГ РЕДА – Образовање Радне групе за иницијативе, петиције, представке и предлоге.

Председница је је подсетила чланове да је чланом 44. став 6. Пословника Народне скупштине, предвиђено да председник Одбора може да образује посебну радну групу која обавља послове за потребе одбора. Међутим, она је предложила као целисходније да се договор око ангажовања чланова Одбора постигне на седници Одбора, као што је то била пракса и у досадашњим сазивима Народне скупштине. Подсетила је да је на претходној седници договорено да служба Одбора упути мејл свим члановима, са позивом да се пријаве за учешће у раду ове радне групе, и да је до почетка ове седнице учешће је пријавило девет чланова Одбора и то: Татјана Петровић Стојковић, Наташа Ивановић, Анита Нешић, Славица Радовановић, Весна Недовић, др Емеше Ури и Марина Мијатовић. Поред тога, подсетила је чланове да је у складу са поменути овлашћењима предложила да председавајућа Радне групе буде заменик председника Одбора Загорка Алексић, која је то прихватила, као и да је Милија Милетић своје учешће у раду радне групе пријавио на претходној седници Одбора.

Председница је истакла да Радна група има задатак да разматра иницијативе, петиције, представке и предлоге које пристижу у Одбор, као и да иницира седницу Одбора уколико процени да нека представка има велику важност, као и да ће Служба Одбора пружати стручну подршку Радној групи.

Иако је првобитно договорено да би ово радно тело требало да има од три до пет чланова, изузетно седам, председница је узимајући у обзир чињеницу да се пријавило укупно девет чланова питала чланове Одбора да ли су сагласни да се образује радна група од свих заинтересованих чланова.

Председница је отворила дискусија, али се нико од присутних чланова није јавио за реч.

Председница је ставила на гласање предлиог Одлуке да се формира радна група за иницијативе, петиције, представке и предлоге, у следећем саставу:

- Загорка Алексић, председавајућа Радне групе,
- Милија Милетић, члан,
- Татјана Петровић Стојковић, члан,
- Наташа Ивановић, члан,
- Анита Нешић, члан,
- Славица Радовановић, члан,
- Весна Недовић, члан,
- др Емеше Ури, члан и
- Марина Мијатовић, члан.

Одбор за права детета је **једногласно** донео Одлуку о образовању Радне групе за иницијативе, петиције, представке и предлоге.

ЧРТВРТА ТАЧКА ДНЕВНОГ РЕДА - Предлог за организовање јавног слушања на тему „Неопходност увођења дневног боравка за децу у сукобу са законом, родитељима, школом или заједницом и оснивање посебне установе, установе за лечење и оспособљавање“

Председница је обавестила присутне да је свим члановима достављен Предлог за организовање јавног слушања, који је поднела народна посланица др Милица Марушић Јаблановић 3. децембра 2024. године, у којем је предложено да Одбор за права детета организује Јавно слушање у вези са заједничком иницијативом Савета за малолетнике и Савета за права детета Владе РС, за формирање посебне установе за лечење и оспособљавање. С тим у вези, а у складу са члановима 83. и 84. Пословника, предложена је тема јавног слушања и списак лица која би била позвана.

Полазећи од наведеног, председница је дала реч подносиоцу, народној посланици др Милице Марушић Јаблановић, ради представљања Предлога.

У дискусији су учествовали: Ана Брнабић, др Милица Марушић Јаблановић и др Тијана Перић Дилигенски.

По завршетку дискусије председница је ставила на гласање следећи предлог Одлуке:

1. Одбор за права детета организује јавно слушање на тему „Неопходност увођења дневног боравка за децу у сукобу са законом, родитељима, школом или заједницом и оснивања посебне установе намењене лечењу и оспособљавању“.

2. Јавно слушање ће се одржати у Малој сали Дома Народне скупштине, Београд, Трг Николе Пашића 13.

3. Сврха јавног слушања је прибављање информација и стручних мишљења у вези са две установе социјалне заштите које су неопходне у систему социјалне заштите Републике Србије, како би се радило на смањењу стопе насиља међу децом и младима.

4. Планирано је да се присутнима обратe представници Министарства за бригу о породици и демографију, Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Министарства унутрашњих послова, Савета за праћење и унапређење рада органа кривичног поступка и извршења кривичних санкција према малолетницима, Заштитник грађана, Центра за заштиту одојчади, деце и омладине Звчанска и експерти из области психологије и педагогије. На јавном слушању ће учествовати и представници организација цивилног друштва које се баве правима детета, како са националног тако и са локалног нивоа.

Одбор је једногласно донео одлуку о организовању јавног слушања на тему „Неопходност увођења дневног боравка за децу у сукобу са законом, родитељима, школом или заједницом и оснивање посебне установе, установе за лечење и оспособљавање“.

Пета тачка дневног реда - Договор о организовању јавног слушања у вези са „крвним законом“ о правима детета и зборником радова САНУ са научног скупа „30 година од усвајања Конвенције УН о правима детета – савремени аспекти“.

Председница је подсетила чланове да је на претходној седници, чији је један део био посвећен 35. годишњици усвајања Конвенције УН о правима детета, размотрена и потреба доношења свеобухватног закона о дечијим правима, који би се темељио на

принципима дефинисаним Конвенцијом. Такође, председница је обавестила чланове да је свима достављена упоредно – правна анализа закона о правима детета и дечијем омбудсману, које је доставило Министарства за бригу о породици и демографију, као и да је народни посланик Зоран Лутовац доставио Зборник радова САНУ са научног скупа „30 година од усвајања Конвенције УН о правима детета, који је свим члановима прослеђен. Подсетила је да је током дискусије на претходној седници указано на потребу прибављања информација и стручних мишљења, као и разјашњења појединих питања која су од значаја за ову тему, те да је полазећи од тога, предложила ову тачку Дневног реда како би се постигао договор о подношењу предлога за организовање јавног слушања.

Замолила је чланове да изнесу своје предлоге у вези са прецизирањем теме и лицима која би евентуално били позвани на јавно слушање, као и да се постигне начелан договор ко би, од чланова и формално поднео предлог за организовање јавног слушања.

У дискусији су учествовали: Ана Брнабић и др Зоран Лутовац.

Током дискусије изнет је предлог да поједини аутори текстова у Зборнику радова САНУ са научног скупа „30 година од усвајања Конвенције УН о правима детета – савремени аспекти“, буду уводничари на евентуалном јавном слушању.

Седница је завршена у 12,30 часова.

Саставни део овог записника чине преписи обрађених тонских снимака, вођених на седници Одбора.

СЕКРЕТАР ОДБОРА

Зоран Стаменковић

ПРЕДСЕДНИК ОДБОРА

Ана Брнабић